

Народнически движения.

(Рефератъ, четенъ на 20. I. 1923 год. предъ учредителния конгресъ на Илинденската Организация).

Дефиниция: Когато жителитъ на дадена териториална цѣлость, включена въ една или повече държавно-правни единици, взематъ участие въ едно борческо движение, — то е *Народническо*.

Пояснения: 1) Народническо движение имаме и тогава, когато въ една такава дадена територия, нѣкоя отъ населяващите я националности се повдигне и бори срѣщу съгражданитъ си отъ друга националностъ. Примѣръ: антисемитскитъ движения.

2) Народническото движение може да има за обектъ прѣмахването или създаването на нови институти въ дадена държава. То може да има за обектъ свалянето на дадено правителство или пъкъ възкачване на неговото мѣсто друга обществена сила, която отговаря на всестраннитъ му интереси. Има народнически движения религиозни — за черковна независимостъ и пр. и езиковни — за правописа и пр. Има народнически движения съ по-далечни цѣли: анексионистически, автономистически-федеративни, съвѣтско-федеративни и пр.

Много отъ изброенитъ движения въ точки 1 и 2 не ни интересуватъ и ние по тѣхъ си имаме строго опрѣделени становища, а другитъ пъкъ движения, които сж въ съприкосновение съ нашитъ тежнениа, ще трѣбва да разгледаме най-обективно и да заемеме не двусмислени позиции.

3) Народническо движение имаме още и тогава, когато въ дадени територии — принадлежащи географически на едно цѣло — голѣма частъ отъ населяващитъ ги националности взематъ участие въ една борба за обособяването на жителитъ и такива територии въ една държавно-правна единица. Примѣръ: македонското освободително движение, най-добрѣ изразено въ стихийната си проява прѣзъ Илинденското въстание 1903 год., а като добъръ примѣръ може да ни служи сегашното *Автономистическо* движение.

4) Народническо движение имаме и тогава, когато жителитъ въ дадена област на една държава се борятъ въ името на лозунги, които не сж чужди на жителитъ отъ останалата частъ на държавната територия. Примѣръ отъ миналото: санданизма, движението на така нареченитъ сърчени и пр.